

Kurs: MKVA21:4

Termin: HT 2009

Enheten för Medie- och Kommunikationsvetenskap, Lunds Universitet

Den mediala MMA-debatten

- en argumentationsanalys

Handledare: Michael Krona

Examinator: Sara Von Platen

Författare: Lisa Freccero

Martin Appel

Abstract

Argumentationer förekommer i många olika sammanhang, inte minst i debatter. Det är vanligt att debatter förs av experter vilket kan te sig svårt att sätta sig in och på så sätt hindra en från att ta ställning. Syftet med argumentation är att övertyga en person att ställning för den ståndpunkt som förespråkas. En effektiv metod att granska styrkan i ett argument är genom en argumentationsanalys. Med en argumentationsanalys får man möjligheten att peka på argument som är ohållbara och irrelevanta vilket öppnar för kritik mot sändaren. På så vis kan man förbättra standarden på debatter.

Debatten om sporten Mixed Martial Arts (MMA), en kampsport som det råder skilda meningar om, har vid tiden för denna uppsats utformande varit högst aktuell. I debatten, som framförallt förts via internetpublicerade artiklar, har människor uttryckt sina åsikter om huruvida sporten borde få utövas i Sverige.

Med denna uppsats syftar vi till att undersöka MMA-debatten. Genom en argumentationsanalys har vi fått en djupare bild och förståelse för argumenten i debatten samt dess giltighet och styrka. På så vis har vi kunnat avgöra vem av debattörerna som har förmågan att bidra med den mest välutformade och effektiva argumentationen. Vi kom fram till att de debattörer som besitter stora kunskaper inom sakfrågan även för den mest tillförlitliga argumentationen. Vi har även tittat på debatten och i vilken grad den förhåller sig till den deliberativa demokratin. Slutsatsen visar att MMA-debatten inte följer principen för en deliberativ demokrati på alla punkter, men att det ändå finns likheter man kan peka på.

Slutsatserna utav analysen visar på att argumentationen blir bättre ju mer korrekt kunskap du besitter i sakfrågan. De etablerade medierna eftersträvar så idealiska argumentationer som möjligt på sina debattsidor och därmed blir de som anses som experter i ämnet prioriterade.

Nyckelord: Mixed Martial Arts (MMA)

Deliberativ demokrati

Debatt

Argumentationsanalys

Medborgarjournalistik

Innehållsförteckning

1.1 INLEDNING OCH BAKGRUND	4
1.1 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	5
2. TEORI	6
2.1 IDEALET FÖR EN BRA ARGUMENTATION	6
2.2 ARGUMENTATIONSANALYS	7
2.3 HÅLLBARHET OCH RELEVANS	8
2.4 KÄLLKRITIK	8
2.5 UNDERLIGGANDE PREMISSER	9
2.6 SAKLIGHETSNORMER OCH DEBATTKNEPP I DET POLITISKA SPRÅKET	9
2.7 HERMENEUTIKEN	10
2.8 OFFENTLIGHET, DEBATT OCH DEMOKRATI	10
3. METOD	13
3.1 VETENSKAPSTEORETISKT STÄLLNINGSTAGANDE	13
3.2 MOTIVERING TILL VAL AV METOD	13
3.3 INSAMLIG AV MATERIAL OCH AVGRÄNSNINGAR	14
3.4 URVALSFÖRFÖRANDE	14
3.5 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	15
3.6 METODKRITIK	16
4. ANALYS	17
4.1 DEBATTENS INNEHÅLL OCH KARAKTÄR	17
4.1 ARGUMENTENS HÅLLBARHET OCH RELEVANS	19
4.2 KÄLLKRITIK SOM VERKTYG	21
4.3 SAKLIGHETSNORMER I DEBATTEN	22
4.4 DEBATTKNEPP	23
5. SLUTDISKUSSION	25
6. LITTERATURFÖRTECKNING	27
7. BILAGOR	28

1.1 Inledning och bakgrund

En av de mest mänskliga sysselsättningarna som finns är att argumentera. Människan argumenterar gärna, ofta och på flera olika sätt och av fler olika anledningar. Som människa hamnar vi allt som oftast i situationer där vi grälar, diskuterar, förhandlar eller rent av skriver en vetenskaplig uppsats med hjälp av argumentationer. Argumentation har som syfte att övertyga någon genom att få mottagaren att godta eller förkasta en åsikt och ta ställning i sakfrågan. När man studerar argument intresserar man sig för de påstående som syftar till att styrka eller försvaga en bestämd ståndpunkt (Björnsson. 1994). Framför allt är argument som tydligast i debatter därför har vi i detta arbetet valt att granska den mediala debatten med inriktning på den debatt som förts kring kampsporten MMA¹. Debatten uppstod i samband med godkännandet av MMA:s medlemskap i RF² som trädde i kraft 2008.

Debatten blev som störst när SVT skildrade sporten i ett tv-reportage genom programmet Uppdrag Granskning som är ett av Sveriges ledande program för undersökande journalistik och som varje vecka når ut till cirka 10 procent av befolkningen ([http://www.svt.se/Uppdrag Granskning/Redaktionen/](http://www.svt.se/Uppdrag_Granskning/Redaktionen/)). Reportaget sändes den 11 november 2009 på SVT1. I reportaget får vi bland annat följa Reza Madadi, professionell MMA-utövare, och hans förberedelser inför en kampsportsgala. I reportaget uppmärksammas även Reza Madadis misstänkta inblandning i det medialt uppmärksammade helikopterrånet mot en värdedepå i slutet av september 2009. Reportaget berättar de att personer hört av sig till redaktionen och påstått att Reza Madadi inte är en god representant för sporten. I reportaget uppmärksammas även hjärnforskaren Martin Ingvar och hans professionella åsikter om de medicinska risker som MMA-utövarna utsätter sig för. Enligt Martin Ingvar kan sporten ha farliga konsekvenser ur ett medicinskt perspektiv, inte bara kortsiktigt utan även på lång sikt. Han menar att de skador som kan uppstå anses vara livshotande. Martin Ingvar påpekar i reportaget sin upprördhet över att sporten är godkänd och laglig i Sverige (Ur SVT:s Uppdrag Granskning, 11-11-

---

¹ Mixed Martial Arts (MMA) är en blandning av många olika kampsports stilar, bland annat kickboxning och brottning. I sporten tillåts sparkar och slag mot huvud, kropp och ben i stående position samt i aktiv markposition. Även kast, ledlås och stranguleringar är tillåtet. Otillåtna metoder är slag, sparkar och knän mot ryggraden, skrevet och bakhuvudet. Man får heller inte utdela slag mot eller greppa tag om struphuvudet (<http://www.smmaf.se/Rules>).

² Riksidrottsförbundet (RF) är en paraplyorganisation för den svenska idrottsrörelsen med 22 000 idrottsföreningar under sig, däri bland annat Svenska Budo och Kampsportsförbundet. Dess främsta uppgift är att företräda och stötta medlemsförbunden i kontakt med politiken, myndigheter samt att sköta den strategiska ledningen när det kommer till finansiering, organisationsformer och kommunikation (<http://www.rf.se/Vi-arbetar-med/Om-Riksidrottsforbundet/>).

2009). I samband med Uppdrag Granskningens reportage sände SVT dagen efter, den 12 november 2009, en direktsänd TV-debatt om sporten i programmet SVT Debatt.

I programmet fick MMA-utövare, politiker, tjänstemän, sportjournalister samt vanliga MMA entusiaster debattera om kampsporten och hur den framställdes i Uppdrag Granskning. Med all den uppmärksamhet sporten fick i SVT uppstod en opinion runt om i ”Mediesverige”. I tidningar, radioprogram och på olika bloggar runt om i Sverige kunde man följa MMA-debatten som aldrig fått utrymme i svensk media i denna grad tidigare.

Ett vanligt problem med debatter är att de ofta förs ”över huvudet” på de flesta. De förs av experter som är oense med varandra, och det som diskuteras anses oftast krångligt eller krävande för att andra skall kunna ta ställning eller ens lägga sig i debatten.

Argumentationsanalys är en effektiv metod när man vill granska och förstå argumenten. Sakkunskap skall visserligen inte underskattas, men det finns en viktig plats i debatter även för andra. För att ta del av och bedöma experters argumentationer behöver man inte själv vara expert. Argumentationsanalys räcker ofta för att göra en rimlig granskning av argumentationen, och upptäcka dess eventuella brister och i sin tur kritisera den effektivt (Björnsson. 2007).

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med arbetet är att genom vissa urval och avgränsningar, beskriva, analyser och diskutera de argument som utgör den mediala MMA-debatten. Utifrån argumentationsanalysen får vi en uppfattning om artikelförfattarens kunskap i sakfrågan. Därmed kan vi undersöka vad artikelförfattarens kunskap har för betydelse för kvaliteten av argumentationen. Genom att titta på återkommande argumentationsmönster får vi en uppfattning om debattens innehåll, karaktär och tillförlitlighet. Med hjälp av en argumentationsanalys kan vi peka på ett arguments hållbarhet och relevans samt argumentets saklighet. Syftet är inte att ta ställning i sakfrågan och avgöra vem som har vunnit. Istället vill vi utifrån argumentationsanalysen och vår teoribildning beskriva debattens argumentation för att vidare värdera och kritisera brister i argumentationen.

Den övergripande frågeställningen lyder:

- Hur har argumentationen i den mediala MMA-debatten sett ut?
- Har artikelförfattarens kunskaper inom sakfrågan en betydande roll för en stark argumentation?

Uppsatsen sekundära syfte är diskutera debatten utifrån en större samhällskontext. För att koppla samman MMA-debatten till en samhällsvetenskaplig kontext kommer vi titta på den generella bilden av debatten utifrån en argumentationsanalys och fråga oss i vilken grad den förhåller sig till teorin om en deliberativ demokrati.

2. Teori

Följande kapitel kommer att behandla de vetenskapliga utgångspunkter och den forskning analysen grundas sig på. Först beskriver vi vad tidigare forskning säger om hur en idealisk argumentation ska se ut. Sen beskrivs teorin om argumentationsanalys och det tolkningsperspektiven vi utgått ifrån. Till sist tar vi upp teorier om debattens funktion i samhället med koncentration på offentlighet och demokrati.

2.1 Idealet för en bra argumentation

Det finns inget som säger säkert vad som kännetecknar en bra debatt. Det finns dock en föreställning av hur en den eftersträvade argumentation ska se ut. Den bygger på att debattörerna talar så begripligt som möjligt, håller sig till sanningen och inte avviker från ämnet. En god debattör presenterar sin ståndpunkt noggrant. Därefter räknar han upp huvudargumenten för tesen och tar sen upp underargument som stödjer huvudargumenten. Dessutom tar han upp motargument som kan förekomma och tillbakavisar dessa. Att ange källan för en uppgift som framförs är också viktigt. Detta görs inte bara för att kontrollera realiteten i det sagda, utan för att undgå anklagelser som "fågelskrämmeriet" (att presentera en tokig uppfattning i syfte att kunna briljera med sin replik och på så sätt ge ett oförtjänt intryck av rimlighet).

Den gode debattören är angelägen att vara rakt på sak och koncentrerar sig på att endast lägga fram de mest väsentliga argumenten. Retoriken är stram och språket enkelt. Debattören är en god lyssnare och respekterar sin motståndare. Att koncentrera sig på motståndarens starka punkter hellre än de svaga och att kunna erkänna sina egna fel är också eftersträvansvärt.

Idealet förutsätter också att debattören är angelägen att alla ska kunna följa och förstå samtalet. Därför kommer han ofta med sammanfattningar och ordförklaringar (Anderberg. 1991).

2.2 Argumentationsanalys

En kvalitativ innehållsanalys utgår ifrån tolkning av mening för att uppnå förståelse. Man ser på textens innehåll och uttryck samt det material som förmedlas och sättet det förmedlas på. Det används för att uppnå förståelse för hur medierna fungerar, vad de erbjuder oss och hur de gör det. Textanalyser inkluderar många olika teoritraditioner. En av dessa är argumentationsanalys (Østbye et al. 2003).

Argumentationsanalys är en sorts metod att beskriva verkligheten. Debatter är viktiga fenomen i dagens samhälle, inte minst när det gäller politik. Därför är det bra att kunna analysera en debatt med mål att kunna förstå den på ett mer övergripande plan och därmed kunna förbättra standarden på debatten. Särskilt när dagens debatter till största del går ut på att "munhuggas". En argumentationsanalys kan hjälpa till att skapa större förståelse för argumenten som framförs i debatten och därmed ge analysutföraren en chans till att lättare kunna ta ställning i den sakfråga som diskuteras (Ejvegård. 2005).

Men hur blir våra uppfattningar till? Det som styr våra åsikter och handlingar kan vara mer eller mindre dolda, det är sådant som studeras inom psykologin. Vad som är tydligt är att vi inte bara påverkas av vad som sägs utan också av vem som säger det. En annan aspekt är att argumenten som förs fram i debatten är väl underbyggda. Man ser på om det finns goda skäl för de ståndpunkter som förs fram att de är relevanta och hållbara. En ståndpunkt är väl grundad om den baseras på relevanta och hållbara argument.

Det är viktigt att kunna skilja mellan orsak (de sociala och psykologiska faktorer som påverkar människors åsikter och handlingar) och skälen eller grunden för en ståndpunkt (Wingborg. 2007). Argumentationsanalysen bygger på forskningsmetoden hermeneutiken där tolkningen är central.

2.3 Hållbarhet och relevans

”Ett argument som är mycket hållbart och har stor relevans är ett starkt argument. Ett argument med låg hållbarhet och låg relevans är ett svagt argument” (Wingborg, 2007). När man plockat ut Pro- och Contraargumenten från texten som ska analyseras måste de delas upp i empiriska respektive normativa påståenden. Ett empiriskt påstående handlar om hur något *är*. Ett normativt påstående handlar om hur något *bör* vara.

Exempel:

I MMA utövas sparkar mot huvudet (empiriskt)

MMA bör förbjudas (normativt)

När man bedömer hållbarheten i ett empiriskt påstående frågar man sig: Hur sannolika är argumenten som yttras? När relevansen i ett empiriskt påstående ska bedömas ställer man frågan: Om argumentet är sant, hur sannolikt är det då att det skulle medföra vad som anges i tesen? När man ska bedöma hållbarheten i ett normativt argument frågar man: Om den handling som enligt påståendet bör utföras också utförs, hur sannolikt är det då att det som hävdas i argumentet kommer att hända? Till sist, om relevansen i ett normativt påstående, frågar man: Hur bra är det att det som hävdas i argumentet inträffar? (Wingborg, 2007).

2.4 Källkritik

När man ska värdera hållbarheten i en debattörs framförda argument är det viktigt att se om de bygger på korrekta och pålitliga källor. Källkritik kan endast användas på empiriska påståenden (om hur något är). Användningen av källkritik används för att avgöra graden av trovärdighet i en källa (Wingborg, 2007). All källkritik har att göra med frågan om förvrängning av information. Det förutsätter att skribenten inte iakttar verkligheten direkt, utan tar del av den genom något slags medium. Mycket kan hända på vägen mellan verkligheten och skribenten. Vi kan se att källkritiken och hermeneutiken har ett starkt samband. En källa blir mer pålitlig ju mindre den utsätts för subjektiv förvrängning. Sammanfattningsvis kan man säga att en källa vars äkthet inte är säker är inte värd någonting. En förstahandskälla är mer värd än en andrahandskälla som i sin tur är värd mer än en tredjehandskälla etc. (Alvesson & Sköldböck, 1994).

2.5 Underliggande premisser

Underliggande premisser är påståenden som ofta, utan vidare, accepteras av alla. De anses så självklara att de inte behöver sägas rakt ut; de är underförstådda. Däremot finns det ingenting som säger att de underliggande premisserna alltid anses som självklara. Därför bör man för varje argument ställa frågorna: Bygger argumentet på några underliggande premisser? Vilka är dessa? Är de underliggande premisserna rimliga, det vill säga hållbara och relevanta? (Wingborg. 2007).

Exempel: Ett argument lyder - *MMA bör förbjudas för risken för hjärnskador är stor*. Den underliggande premissen, det antagande som anses som en självklarhet blir då - *Hjärnskador är farligt*. I exemplet kan vi med säkerhet påstå att den underliggande premissen är hållbar då det faktiskt är farligt med hjärnskador. Premissen är även relevant då skaderisken är en fråga som diskuteras genomgående i debatten. Skulle den underliggande premissen vara irrelevant och ohållbar kan man peka på detta när argumentet värderas utifrån dess hållbarhet och relevans.

2.6 Saklighetnormer och debattknepp i det politiska språket

Ett effektivt sätt att upptäcka om ett debattinlägg innehåller brister är att undersöka om argumentationen är saklig. Åsikter behöver inte vara osakliga bara för att de är extrema eller avvikande. En av de vanligaste definitionerna på en saklig argumentation är "*tankeutbyte som ökar vårt vetande eller tankeutbyte som bättre ordnar vårt vetande*" (Wingborg. 2007, s.). Denna definition kan vara lite vag. Därför kan man använda sig utav normer som debattören inte får bryta mot. tendentiöst prat vid sidan av ämnet och tendentiösa beskrivningar är några exempel på normer filosofen Arne Naess nämner genom Wingborg (2007). När vi genomfört analysen har vi stött på ett fåtal argument som bryter mot Naess normer ³.

I det politiska språket inom en debatt kan man urskilja upprepade företeelser som förekommer i språket. Kunskap om dessa företeelser kan bidra till att upptäcka ihålligheter i argumentationen. Mats Wingborg beskriver i sin bok *Argumentationsanalys: en metod att undersöka artiklar och debattinlägg* (2007) de olika knep som kan

---

³ Alla normer som vi utgått ifrån i analysen finns beskrivna i Mats Wingborg *Argumentationsanalys: en metod att undersöka artiklar och debattinlägg* (2007).

förekomma. Exempel som vi har stött på i våra debattartiklar är att debattörerna formulerar om sitt budskap för att uppnå känslomässiga effekter på mottagaren. Man utnyttjar ordets dåliga eller goda klang. Detta knep kallas för värdeassociation. Likaså har vi sett att debattörerna försöker få läsaren att tro att sakfrågan redan är avgjord och försöker därmed påtvinga läsaren en slutsats som debattören egentligen inte har argument för. Detta kallar vi att förutsätta vad som skulle bevisas. (Wingborg, M. 2007).

2.7 Hermeneutiken

Hermeneutiken har sin utgångspunkt i texttolkning. Det är en forskningsmetod där tolkningen är central. Den utgår ifrån att meningen hos en del endast kan förstås om den sätts i samband med helheten. Som exempel så kan i så fall en bibeltext endast förstås om den sätts i samband med helheten. En utveckling är att tolkningen inom hermeneutiken förknippas med empati. Genom fantasins hjälp sätter man sig in i aktörens ställe för att lättare förstå innebörden av texten.

Inom hermeneutiken försöker man inte leta efter den absoluta sanningen eftersom att det inom denna forskningsmetod inte finns någon sådan. Alla människor tolkar saker på olika sätt och därför blir uppfattningen också olika. För att kunna dra slutsatser utan att generalisera måste materialet som ska tolkas byggas på ett stort underlag. (Alvesson & Sköldberg, 1994)

2.8 Offentlighet, debatt och demokrati

Den tyske filosofen Jürgen Habermas utvecklade teorin om den borgerliga offentligheten. Den borgerliga offentligheten har sin grund redan i det antika Grekland där enskilda individer träffades för att diskutera hur staten agerade och hur det civila samhället skulle regleras. Principer bygger på att privata individer samlades för att föra argumentationer som var helt offentliga.

Habermas antyder att den borgerliga offentligheten fick sin stora framväxt genom tidningarnas utveckling i slutet av 1600-talets Europa. De bildade ett forum för den offentliga debatten. I början var det endast litterär och kulturell kritik som framfördes men utvecklades så småningom också till social och politisk rang.

Utvecklingen av kommunikationsmedier har skapat en ny slags offentlighet som skiljer sig betydligt från den traditionella borgerliga offentligheten. Numera handlar det inte om att individer träffas för att diskutera på en gemensam plats. Offentligheten är idag präglad av öppenhet och synlighet som inte kräver att individerna behöver dela en gemensam fysisk plats (Thompson. 2001).

I detta syfte spelar kommunikationsmedierna en stor roll. Det är genom medierna som folk kan göra sin röst hörd och skaffa information utan ett krav på en gemensam fysisk plats. Det är de nya principerna för offentlighet som gör det möjligt att odla mångfald och pluralism som är ett villkor för tanken om demokratin. Framförallt när det gäller den deliberativa demokrati även kallat deltagardemokrati (Thompson. 2001).

Det finns mycket att säga om begreppet deltagardemokrati. Begrepp är utarbetat av Jürgen Habermas som bygger på att alla individer är jämlika med ansvar för sitt eget öde. Genom dialog och argumentering löser man meningsskiljaktigheten istället för att använda våld (Thompson. 2001). Grundprincipen är helt enkelt att alla medborgare tar del i beslutsfattandet som till exempel folkomröstningar men även öppna opinioner såsom debattartiklar (Nord. 2001). Modellen förutsätter en process av dialogisk kommunikation mellan relativt jämlika individer som träffas för att genom argumentation och debatt utforma en gemensam vilja (Thompson, J. 2001).

Dryzek (2000) menar att den deliberativa demokratin gör sig som starkast i den offentliga sfären. Här kan individer oberoende av vilket kön, klass, etnicitet osv. göra sin röst hörd. Rent praktiskt kräver den deliberativa demokratin nya sätt att bredda och regelfästa processerna och nya kommunikationsmekanismer. Här måste all slags kommunikation vara tillåten, bara den är utan tvång och binder fast det specifika till det generella (Dryzek. 2000).

I detta syfte spelar kommunikationsmedierna en stor roll. Det är genom medierna som folk kan göra sin röst hörd och skaffa information utan ett krav på en gemensam fysisk plats. Det är de nya principerna för offentlighet som gör det möjligt att odla mångfald och pluralism som är ett villkor för den deliberativa demokratin (Thompson, J. 2001).

Demokratin behöver offentliga arenor där opinioner kan bildas, debatteras och ifrågasättas (Nord 2001).

Medierna bygger sin huvuduppgift i tanken om det offentliga rummet. Medierna har växt fram som ett substitut för det offentliga rummet där information spreds och opinioner diskuterades. Medierna bygger sin grund på lagarna för yttrandefrihet och informationsfrihet. Den internetbaserade MMA-debatten som vi har intresserat oss för förmedlar både information och utgör form för det offentliga samtalet. Värt att påpekas är att principerna för den deliberativa demokratin inte behöver innebära att alla medborgare skriver debatterande inlägg, utan det kan bara innebära att de tar del av processen på ett deliberativt sätt, till exempel genom opinionsledare (Thompson. 2001).

För att en deliberativ demokrati ska fungera måste medborgarna vara aktörer i journalistiken, inte bara journalister. Journalistiken måste ge möjlighet att mobilisera medborgarna politiskt. Tidigare forskning inom maktutredning har sammanfattat medborgarnas plats i journalistiken till tre specifika roller: som statistik, som fall och som påtryckare. Att medborgarna endast representeras som statistik är enligt den deliberativa demokratin otillräcklig, vilket också leder till att det är otillräckligt när de framträder som fall. Påtryckarrollen däremot är vad som eftersträvas av den deliberativa demokratin, eftersom den är mer aktiv. Men närvaro i journalistiken måste också innebära politiska diskussioner på ett jämlikt sätt.

Tidigare forskning tyder på att medborgarna spelar en undanskymd roll i jämförelse med, vad vi vill kalla, "elitpersoner". Detta motiveras av journalisterna med att de har tillgång till mer eftertraktad information om det specifika ämnet. De bringar därmed ett större förtroende.

Det kan däremot uppstå komplikationer då man ska se på vem som räknas som en medborgare. Juridiskt sett är alla mänskliga individer medborgare. Därför måste man skilja på vad människor är och vilken egenskap de uppträder i. Detta kommer vi att ta hänsyn till i vår analys (Strömbäck, J. 2001). I vår analys kommer vi utifrån denna teori att kategorisera artikelförfattarna som elitpersoner, medborgare och "tyckare" för att underlätta för läsaren att följa med i vår analys. Medborgarjournalistiken bidrar till att gränserna mellan journalistkåren och den mediekonsumerande allmänheten inte längre blir så skarp. Alla individer kan medverka med eget material i form av exempelvis

videoklipp, e-post och bloggar. Detta kommer vi senare också bevisa genom analysen av MMA-debatten.

3. Metod

I denna del av uppsatsen ska vi redogöra för vilken metod vi använt för att ha kunnat komma fram till slutresultatet och varför vi valt att göra på detta sätt.

3.1 Vetenskapsteoretiskt ställningstagande

Arbetet utgår från en kvalitativ innehållsanalys vilket försöker uppnå förståelse av en text genom meningstolkning. Genom att granska textens innehåll och uttryck samt det material som förmedlas och sättet det förmedlas på kan man uppnå förståelse för hur medierna fungerar, vad de förmedlar och hur de gör det. Metoden grundar sig i hermeneutiken där tolkningen ligger i fokus. Argumentationsanalys är en av de olika metoder som ingår under textanalys (Østbye et al. 2003). Argumentationsanalys är en effektiv metod när man strävar efter att granska och värdera argument. I dagens samhälle anses debatter som viktiga företeelser, framförallt i politiska sammanhang. Genom en argumentationsanalys kan man analysera en debatt och på så sätt skapa förståelse för debatten vilket ger möjlighet till att påpeka brister för att vidare förbättra standarden på debatten. En argumentationsanalys kan hjälpa till att skapa förståelse för argumenten som framförs i debatten och därmed ge mottagaren eller analysutföraren möjlighet att ta ställning i sakfrågan som diskuteras (Ejvegård. 2005).

3.2 Motivering till val av metod

Val av metod bestämdes utifrån vårt syfte och vår frågeställning samt benägenheten att besvara dessa. Nya aktörer dyker ständigt upp på mediemarknaden. Internet, bloggar och medborgarjournalistik skapar möjligheter för vem som helst att uttrycka sin åsikt. Med den ständiga strömmen av nyheter och information skapas ett medieberoende hos medborgaren vilket medför att informationen blir allmänt tillgänglig samtidigt som den blir mer svåröverskådlig. Med ökningen av medborgarjournalistiken har även utbudet av debatter ökat varpå kravet på mottagarens förmåga att överskåda och tolka informationen blir allt viktigare (Petersson. 2007). Argumentationsanalysen är en effektiv metod när man behöver granska och kritisera relevansen och tillförlitligheten i argumenterande texter (Björnsson. 1994).

3.3 Insamling av material och avgränsningar

Det material som vår uppsats studerar utgår från internetpublicerade debattartiklar som berör ämnet MMA och publicerats mellan den 11 november 2009 och 1 december 2009. Att vårt material utgörs av artiklar publicerade på Internet förklaras enklast med genom att artiklarna kring ämnet var som mest representerat på Internet. Utbudet av tidningsartiklar begränsades till ett fåtal artiklar vilket vi ansåg inte vara tillräckligt för att kunna dra en slutsats i vår analys. Det föll på åtta stycken internetpublicerade artiklar som är författade utav individer med skiljd syn samt perspektiv på ämnet. Författarna består inte enbart av journalister och ledarskribenter, utan även av experter inom området, utövare och läkare. Att använda oss av artiklar författade av olika individer med olika bakgrund ger oss en nyanserad och bred debatt som är typisk för debatter som idag förs på Internet. Det vill säga en debatt som inte enbart förs av journalister och ledarskribenter, som så många gånger förs ”över huvudet” på de flesta (Björnsson. 2007). Artiklarna är insamlade från olika internetsidor med varierande storlek och popularitet samt skilda målgrupper för att vidhålla en bredd på materialet. Det ligger i vårt intresse att granska en debatt med en sådan bredd för att senare i analysen ha möjligheten att jämföra och peka på skillnader mellan olika artikelförfattare.

3.4 Urvalsförförande

Vi har valt att studera internetpublicerade debattartiklar som berör kampsporten MMA vilket har varit intressant att studera på grund av den mediala uppmärksamhet sporten har fått inom svensk media. Uppmärksamheten grundar sig i SVT:s skildring av kampsporten genom programmet Uppdrag Granskning samt SVT Debatt. Den mediala uppmärksamheten sporten fick genom SVT har bidragit till att debatten lyfts fram i tidningar, radio, bloggar och på olika internetforum runt om i Sverige. En argumentationsanalys har tre grundläggande syften. Dels har den ett deskriptivt syfte. Att rekonstruera argumentationen från det befintliga sammanhang där argumentationen förekommit. Argument ses alltså som ett inslag i texter som i sig inte förekommer isolerat. Det vill säga att argument inte enbart består av påståenden för eller mot en tes utan har ett innehåll som kan värderas. Dels har argumentationsanalysen som syfte att bedöma till vilken grad argumenten förhåller sig till vissa normer. Det tredje syftet är att försöka avgöra argumentets beviskraft och styrka (Bergström & Boréus. 2006).

3.5 Tillvägagångssätt

Vår metod bygger på en argumentationsanalys hämtad från Mats Wingborgs bok *Argumentationsanalys: en metod att undersöka artiklar och debattinlägg* (2007) samt Gunnar Björnssons bok *Argumentationsanalys* (1994). Arbetet är uppdelat i två faser som kommer beskrivas närmare nedan.

Fas 1

Efter att vi noga läst igenom de artiklar som utgör vårt studiematerial, inleds den första fasen av metoden. Första steget i den första fasen innebär att man ska fastställa en tes i den text man analyserar. Tesen utgör den ståndpunkt som artikelförfattaren debatterar för eller mot. Till exempel: MMA är en våldsam kampsport. En tes som innehåller dubbla ståndpunkter bör undvikas då det kan skapa problem i analysen. Tesen måste därför vara formulerad på ett sådant sätt att varje argument stöder eller tar avstånd från tesen i dess helhet. Argumenten får inte enbart stödja en del av tesen. Om tesen inte formuleras utifrån argumentationsanalysens principer går det inte att utföra en analys av detta slag. I texterna kan det förekomma flera teser vilket struktureras upp med en övergripande huvudtes samt en eller flera sidoteser. Viktigt är att det finns argument som stöder eller tar avstånd från de utkristalliserade teserna. En tes som varken argumenteras för eller mot behöver inte synliggöras i analysen (Björnsson, 1994)

Nästa steg i den första fasen består av att ta fram själva argumenten. I vår analys har vi börjat med att strukturera upp de argument som knyter an till huvudtesen för att sedan gå vidare och strukturera upp de argument som riktat in sig på sidotesen och eventuella sidoteser. Argumenten delade vi sedan upp i Pro-argument, det vill säga, de argument som är för tesen, samt Contra-argument, de argument som talar mot tesen. Alla Pro respektive Contra-argument strukturerade vi vidare upp i argument av första ordningen, andra ordning, tredje ordning och så vidare. Det vill säga att ett argument av första ordningen är underbyggt av argument av andra ordning som i sin tur är underbyggt av argument av tredje ordningen. Detta för att vidare i den andra fasen underlätta värderandet av argumenten (Wingborg, 2007).

Fas 2

I den andra fasen har vi värderat argumenten enligt Wingborgs (2007) och Björnssons (1994) principer. Den värderande fasen är delvis en teoretisk utgångspunkt som vi kommer tillämpa i vårt analyskapitel och som beskrivs mer ingående i teorikapitlet.

Vi började med att urskilja vilka argument som var empiriska respektive normativa. Empiriska argument är byggda på påståenden om hur något är och normativa argument byggda på hur något bör vara. Enligt Björnsson (1994) och Wingborg (2007) är detta nödvändigt då man i nästa steg skiljer på värderingen av empiriska och normativa argument. Nästa steg innefattade en granskning av argumentens hållbarhet och relevans. Vi frågade oss om argumenten var underbyggt med tillräklig beviskraft för att styrka påståendet. Beroende på svaret kunde vi urskilja argument som var hållbara respektive ohållbara. I nästa steg granskade vi argumentens relevans och om påståendet ansågs relevant för huvudtesen och eventuella sidoteserna. Vidare sökte vi efter underliggande premisser, det vill säga de antagande som i argumentet anses självklara. I argumentet: *MMA utövaren kan inte vinna för han röker*, finner vi att den underliggande premissen är: *Rökning är dåligt*. Därefter värderades de underliggande premisserna utefter dess hållbarhet och relevans. I ovannämnda exempel kan vi till exempel konstatera att den underliggande premissen är hållbar då det finns fakta som styrker antagandet.

I nästa analyssteg granskade vi argumenten ur ett saklighetsperspektiv. Utgångspunkten har varit filosofen Arne Neass saklighetsnormer som används för att finna brister i argumenten (Wingborg, 2007). I det sista steget av argumentationsanalysens värderande fas har vi granskat de debattknep som kan förekomma i debatterande texter. Genom att granska argumenten utifrån modellen för debattknep har vi kunnat peka på argument som är bristfälliga och vidare använda kritiskt mot artikelförfattaren.

Slutligen i arbetets analyskapitel kommer vi koppla resultaten som framgår i argumentationsanalysen med den teoribildning vi använder för att kunna dra en slutsats för att svara på vår frågeställning.

3.6 Metodkritik

En argumentationsanalys är en stor tillgång för att kritiskt värdera argument men har sina begränsningar. Argumentationsanalysen är ett verktyg som används för att ta ställning i om ett argument är välgrundat. Exempel på argument som genomgår en argumentationsanalys finner man i debattartiklar, juridiska tal, politiska tal och vetenskapliga uppsatser. Den gemensamma faktorn för dessa exempel är att de argumenterar för eller mot en specifik ståndpunkt vilket begränsar metodens användningsområde. Metod är därför inte lämplig för lösare resonemang där associationer är viktigare än en välgrundad ståndpunkt. Metod fyller enbart sin funktion när ambitionen är att söka goda grunder i olika ståndpunkter. Argumentationsanalysen bygger

på att var och en utefter sina egna föreställningar tolkar, strukturerar och värderar argumenten. Vi har alla olika föreställningar varpå resultatet av argumentationsanalysen skiljer sig beroende på vem som tolkar. Samma argument kan tolkas och beskrivas på olika sätt (Björnsson. 1994).

Argumentationsanalysen är en arbets- och tidskrävande metod att använda sig av. Men utgår man från en forskningsfråga som ska besvara hur argument är strukturerade och om man har till avsikt att undersöka dess tillförlitlighet är det nödvändigt med en argumentationsanalys. Man behöver inte gå hela vägen. Oftast räcker det att finna de vanligaste argumenten som karakteriserar debatten. Argument som till exempel inte argumenterar för en specifik ståndpunkt behöver inte struktureras upp. Man kan även välja att koncentrera sig på ett fåtal bestämda argument och de argument som underbygger dessa (Bergström & Boréus. 2006).

4. Analys

I detta kapitel följer en redovisning av argumentationsanalysen. Här beskrivs, förankras och diskuteras materialet utifrån de teoribildningar och den metod som har presenterats i tidigare kapitel. Vi ska här, utifrån resultatet av argumentationsanalysen, svara på våra frågeställningar.

4.1 Debattens innehåll och karaktär

I ljuset av Habermas borgerliga offentlighetsteori kan vi konstatera att den studerade debatten utgår från en modell som grundar sig långt tillbaka i historien. Visserligen skiljer sig MMA-debatten från de debatter Habermas menar startade debattföreteelsen. Med hjälp av den kommunikativa teknikens utveckling och i samband med att lagarna har förändrats har även debatterna förändrats. Dels dess innehåll, då det till en början var ett forum för kulturell och litterär kritik. Dels dess utformning, från att privatpersoner samlades på offentliga platser för att debattera till de forum som uppkom i dagspressen under tidningens frammarsch.

Idag är debatt ett inslag i de flesta tidningar och något som förekommer flitigt på TV och med dagens internetteknik kan privatpersoner (som lever i en demokrati) bidra till debatter från jordens alla platser med ingen eller nästan ingen som helst censur eller politisk kontroll.

Genom internet och det utbud som erbjuds i form av nättidningar, forum, bloggar etc, kan medborgare på ett enkelt sätt delta i opinioner och därmed bidra till kraven på deliberativ demokrati (Thompson. 2001). Enligt dessa principer har vi kommit fram till att MMA-

debatten karaktäriserar denna nymodiga stil av debatter, då den förs över Internet och inte i ett rum som kräver fysisk närvaro. Dessutom uttrycker sig författarna fritt, utan några speciella restriktioner.

Ur artikelmaterialen går det att utkristallisera två generella sakfrågor. Dels argumenteras frågan om säkerhet och de skador som kan uppstå för utövare inom MMA. Dels argumenteras frågan om finansiering, det vill säga de statsmedel som Riksidrottsförbundet subventionerar ut mellan de olika idrottsförbunden där MMA ingår under Svenska Budo & Kampsporförbundet. Debatten består, utöver de generella sakfrågorna, även av andra frågor som skiljer sig artikelförfattarna emellan.

Det insamlade materialet består främst av artiklar som, i den första generella sakfrågan, argumenterar för MMA:s säkerhet och menar på att svensk MMA bygger på ett regelverk som skiljer sig från de internationella regelverken, med undantag för en artikel som är skriven av åtta professorer vid Karolinska Institutet som argumenterar emot den påstådda säkerheten inom MMA. I den andra sakfrågan kan vi urskilja att det är samma artiklar som argumenterar för MMA:s säkerhet som argumenterar för MMA:s fortsatta medlemskap i RF, medan artikeln skriven av professorerna på Karolinska Institutet ställer sig emot MMA:s medlemskap och menar på att RF borde ta ställning mot våldet. Genom att titta på strukturen i enlighet med Wingborg (2007) kan vi se att argumenten i debatten till stor del består av proargument gentemot artiklarnas olika huvudteser och sidoteser. De contraargument som förekommer slår artikelförfattaren själv ner med hjälp av ett proargument. Ett exempel på contraargument som senare slås ner hittar vi exempel på i professorernas artikel där det i ett argument påstås följande; *"MMA framhåller att domare och matchläkare har skyldighet att bryta matchen när medvetlöshet inträder"* (Bilaga 1). Argumentet består även av andra, tredje och fjärde ordningens argument för att stärka argumentet av första ordningen, *"Det är nu okej med en sport som tillåter spark mot huvudet"*, *"Det är okej att slå upprepade slag mot huvudet på den som ligger"* och *"Det är okej att strypa motståndaren till medvetlöshet"*. Argumentet av första ordningen slås ned med följande motargument; *"Precisionen för sådana bedömningar är låg och dokumentation från matcher visar att det regelmässigt förekommer flera dängar mot huvudet mellan tidpunkten då domaren anser att matchen skall brytas och tills domaren får stopp på slagutdelningen från den som är i överläge"*. Detta är ett av många exempel på hur en artikelförfattare kan strukturera sina argument för att på ett så effektivt sätt som möjligt lyckas övertala läsaren. Struktureringarna av pro- och contraargument har främst genomförts för att underlättat vårt arbete med att värdera och analysera argumenten.

Som tidigare påvisats i metodavsnittet är nästa del i vår process att finna de argument som är normativa respektive empiriska (Wingborg, 2007). Alltså argument om hur någonting *är* eller *bör* vara. Ur det analyserade materialet finner vi att större delen av argumenten är av den empiriska sorten. Normativa argument är på så vis underrepresenterade i debatten. Eftersom debatten utgörs av huvudsakligen empiriska argument krävs det således ett större krav på källhänvisningar i de påstådda argumenten.

Ur det studerade materialet kan vi förutom att identifiera pro- och contra- argument och indela dessa efter empiriska och normativa argument, även kartlägga underliggande premisser som Mats Wingborg (2007) exemplifierar. Vi kommer att återkomma till de underliggande premisserna i nästa avsnitt.

4.1 Argumentens hållbarhet och relevans

I enlighet med Wingborg (2007) har argumenten i det studerade materialet genomgått en värdering. Enligt Wingborg är det första steget i en argumentationsanalys när man värderar argument att titta på hållbarhet och relevans för att kunna avgöra argumentets beviskraft och styrka. Den generella bilden av de argument som studerats har visat sig vara relativt hållbara och uppnått en viss relevans, bortsett från några argument som vidare kommer exemplifieras nedan.

Speciellt utmärkande var artikeln från studenttidningen Vertex vid Umeå Universitet (Bilaga 6) vars argument till en stor grad saknade hållbarhet och relevans. I artikeln jämför artikelförfattaren sporten MMA med det våld som sker i samband med fotbollsmatcher, närmare bestämt utav huliganer. Detta är emellertid två vitt skilda företeelser som bör hållas isär i en diskussion kring våld inom sporter. Fotbollsutövare kan inte stå till svars för det våld som sker i samband med fotbollsmatcher utanför planen. De argument som författaren framför anses väldigt irrelevanta och förlorar därmed sin styrka och beviskraft. Samma författare skriver att *"Fotboll ökar våldet i samhället"* och bygger upp med ett argument av andra ordningen som hänvisar till ett tragiskt våldsdåd i El Salvador 1969 i samband med en fotbollsmatch. Även om händelsen i sig innehöll våld i samband med sport, förlorar den sin hållbarhet. Händelsen inträffade för 40 år sedan i ett land med ett samhällsklimat som skiljer sig från det svenska samhällsklimat som debatten tar upp. Argumentet förlorar samtidigt sin relevans då författaren återigen talar om två skilda våldsföreteelser. Vi kan på detta vis

konstatera att artikeln inte är hållbar eller relevant och därmed peka på att författaren är okunnig och bidrar till en försämrad medierad debatt.

Ytterligare ett exempel på argument vars hållbarhet brister kan vi finna i ett blogginlägg för Västerbottens-Kuriren som är författad utav Gustav Didron (Bilaga 5). Författaren skriver i ett argument; *”det är samma trångsynta översittare och moralister som en gång ville förbjuda jazzmusik för att det var ’omoraliska negertoner’ som uppmuntrade till sexuella handlingar, som ansåg att Beatles och Rolling Stones var djävulsdyrkare och knarkförespråkare och skulle bannlysas, som ville förbjuda Elvis Presleys höftrörelser på scenen, som ville förbjuda ungar att spela okristliga rollspel som Drakar och Demoner, som ville förbjuda actionfilm på video, som ville förbjuda varenda kampsport som existerat och som nu slutligen vill förbjuda oss”*. Sammanfattningsvis påstår författaren att – Personer med negativ inställning till kampsport och andra populärkulturella fenomen vill förbjuda MMA. Detta är ett argument som är relevant i förhållande till tesen, men som förlorar sin hållbarhet då påståendet är ett generellt antagande och en personlig åsikt som saknar någon som helst bevisbar grund. Argumentet brister således, men har fortfarande ett visst värde då argumentet är relevant.

När man värderar argument bör man förutom att granska de synliga argumenten även titta efter underliggande premisser. Ur det analyserade materialet har de underliggande premisserna varit hållbara och relevanta med undantag för en artikel. I SMMAF:s (Svenska Mixed Martial Arts Förbundet) artikel (Bilaga 4) argumenterar författaren för en sidotes som lyder; *”MMA har förhållandevis låg skadestatistik”*. Ur de argument som författaren för, finner vi ett argument av tredje ordningen som säger; *”En annan viktig skillnad i jämförelsen med boxning är att MMA inte har någon räkning”*. Den underliggande premissen, det vill säga det antagande som anses självklart, blir då – *Det är dåligt med räkning*. Då den underliggande premissen är en personlig åsikt och inte underbyggd med något som är bevisbart, förlorar den sin hållbarhet (Björnsson. 1994).

Tittar vi på hållbarheten och relevansen ur ett större perspektiv kan vi urskilja att de artiklar vars argument som varit mest hållbara och relevanta är författade av personer som anses som ”elitpersoner” (Strömbäck. 2001). Exempel på ”elitpersoner” i vårt material är artiklarna som är skrivna av läkarna, SMMAF:s ordförande och proffs inom sporten. Utifrån detta har vi sett till vilka medier dessa elitpersoner fått utrymme i och jämfört med de vi anser vara vanliga ”tyckare” med mindre kunskap. Mönstret vi kan se utifrån denna slutsats är att elitpersonerna har fått plats i de mer förtroendegivande och större medierna såsom Aftonbladet och Dagens

Nyheter. Vår förmodan är att tidningar som dessa måste leva upp till ett ”bra” rykte och därför eftersträva de mest korrekta och de mest idealiska argumentationerna. I teorin kan vi se att idealet är när debattören håller sig till sanningen och inte avviker från ämnet, alltså då argumenten är hållbara och relevanta (Anderberg, 1991). De som vi anser som ”tyckare” får nöja sig att uttrycka sina åsikter i medier med mindre popularitet och storlek som till exempel bloggar med mindre läsarantal.

4.2 Källkritik som verktyg

När man i en argumentationsanalys värderar ett arguments hållbarhet använder Wingborg sig av källkritik. Källkritik är det verktyg som används för att avgöra huruvida en angiven källa är trovärdig och på så sätt avgöra om argumentet är hållbart. De källor som analyserats ur det insamlade materialet har, i de flesta fall, saknat en källhänvisning. Författare hänvisar till data utan att förklara varifrån den kommer. Nedan följer några exempel från det analyserade materialet där data har presenterats utan att författaren hänvisat till någon källa.

Jesper Gunnarson, sekreterare på SMMAF skriver i sin debattartikel (Bilaga 7) ett argument kring den skadestatistik som går att urskilja kring MMA; *”Mycket detaljerad statistik finns från alla matcher”*. Författarens utelämnande av källa bidrar till att argumentet förlorar delar av sin trovärdighet och styrka och därmed delar av sin hållbarhet.

I en debattartikel skriven av kampsportaren och programledaren Musse Hasselvall för Aftonbladet (Bilaga 2) kan man även påpeka en brist på källhänvisning. Författaren argumenterar för det våld som sker i samband med alkohol och menar på att *”96 procent av alla oprovocerade våldsbrott är alkoholrelaterade”*. Här kan vi återigen peka på ett exempel där författaren ger statistik utan att hänvisa till någon källa. Även i detta fall anses argumentet svagt och förlorar sin trovärdighet vilket bidrar till ytterligare ett argument som delvis mister sin hållbarhet (Wingborg, 2007).

SMMAF:s ordförande (Bilaga 4) utmärker sig i detta avseende då han anger en källa i ett argument, men utelämnar källor i andra argument. Författaren argumenterar i sin artikel att det inte förkommer särskilt många skador i MMA och därmed inte kan anses särskilt farlig och skriver; *”Enligt Folksam är, sett till mängden allvarliga skador, fotboll och ishockey de farligaste idrotterna i Sverige”*. Hänvisningen till Folksam styrker argumentet och argumentet kan anses hållbart. Men vid noggrannare efterforskning har vi kunnat konstatera att MMA inte specifikt förekommer i Folskams undersökningen utan att det, i så fall, hamnar

under Budo och Kampsportsförbundets kategori. Argumentet är fortfarande relevant men kan anses mista delar av sin hållbarhet.

Utifrån alla artiklar kan vi urskilja att källhänvisningar sällan används i artiklarna. En förklaring till detta kan vara att mycket av informationen som framförs bygger på författarens egna observationer, så kallade förstahandskällor (Alvesson & Sköldberg, 1994). Ett exempel kan påvisas i läkarnas artikel. De säger att slag mot huvudet orsakar hjärnskador och bygger argumentet på deras egna observationer och erfarenheter. De har säkerligen haft ett flertal patienter med skador relaterade till våldsamma sparkar och själva sett de medicinska resultaten av det. Om vi lyfter fram ett exempel från Anton Linders artikel i en Vertex (Bilaga 6) kan vi även här påpeka brister i källhänvisningen. Han påstår; *”När Battle of Botnia den 2 maj i år var det en av Umeås lugnaste kvällar, inget hat eller våld utfördes innan/under/efter galan”*. Detta är ett påstående som omöjligt hade kunnat vara en förstahandskälla då debattören aldrig hade kunnat observera vad alla på galan gjorde den kvällen. Påståendet hade till viss del kunna styrkas med en källhänvisning till exempelvis en polisrapport. En källa vars äkthet inte är säker är inte värd någonting och i detta fall är den inte det (Alvesson & Sköldberg, 1994).

Åter igen kan vi dra slutsatsen att elitpersonerna är flitigare på att ange källorna. Men många gånger bygger de på egna direkt observation, så kallade förstahandskällor och är svåra att bevisa för oss som analys utförare.

4.3 Saklighetsnormer i debatten

Genom att undersöka ett argumentens saklighet kan man snabbt upptäcka brister i en debattartikel. Filosofen Arne Neass har, som beskrivits i teorikapitlet, utarbetat vissa normer som artikelförfattaren inte får bryta mot, då artikeln riskerar att bli osaklig. Det material som studerats i denna uppsats har inte brutit mot några av Neass saklighetsnormer med undantag av Jesper Gunnarsons, sekreterare på SMMAF, debattartikel (Bilaga 7).

Författaren skriver ett argument som påstår; *”Många inslag har varit starkt vinklade och behäftade med många faktafel och sammanblandningar”* i samband med ett kritiskt argumenterade mot SVT:s rapportering kring sporten MMA. Argumentet bryter mot en norm som Neass kallar tendentiöst beskrivande. Det vill säga att argumentet ger en oproportionerlig bild av en händelse i syfte att gagna författarens påverkan på läsaren. I detta fall åsyftas författarens påstående om att inslagen från SVT varit *”starkt vinklade”*. Detta kan bidra till en

skev och oproportionerlig bild av SVT:s rapportering då påståendet grundar sig i en personlig uppfattning. Argumentet anses i ljuset av Neass saklighetsmodell därför som osaklig och ihåligt (Wingborg. 2007).

Utifrån saklighetsanalysen kan vi inte dra några slående slutsatser eftersom alla debattartiklar till största del uppfyller kraven för att de ska vara sakliga. Alla artiklar har varit rak på sak och koncentrerar sig på de mest väsentliga argumenten.

4.4 Debattknep

Som vi nämner ovan i teorikapitlet talar vi om de olika debattknep som kan förekomma i debattartiklar. Ur det analyserade materialet framträder exempel på de debattknep Wingborg talar om. Några artikelförfattare använde sig av debattknep för att få mottagare att godta eller förkasta en viss åsikt. Även debattknep, precis som saklighetsnormer, används för att upptäcka ihåligheter i en debattartikel (Wingborg. 2007).

Ur Musse Hasselvalls debattartikel för Aftonbladet (Bilaga 2) kan vi peka ut ett exempel på ett debattknep. Författaren använder sig av en värdeassociation i ett argument som syftar på att de killar som tränar MMA idag *"kanske har [...] lite större behov att 'tuppa' sig"*. Författaren utnyttjar frasen *"tuppa sig"* goda klang i motsats till att använda frasen *"kaxa sig"*. Den sistnämnda frasen kan ge en dålig klang och försvåra författarens försök att uppnå en vis känslomässig effekt hos sina läsare.

Värdeassociationer finner vi även i Gustav Didrons debatterande blogginlägg (Bilaga 5) för Västerbottens-Kuriren. *"Oavsett om det är en genomkorrumperad golfspelande sossepamp med narcissistiska drag a la Bosse Ringholm som genom sin 'upplysta vägledning' med förbud ska skydda oss 'korkade' och 'oansvariga' kampsportare från oss själva, eller någon inavlad frikyrklig borgarkärring från centerpartiet som tycker att man inte ska hålla på med 'K-ettan' eller 'ememem-a'"* kan sammanfattas med premisen; Politiker försöker tracka ner på MMA. I ovanstående argument kan en del värdeassociationer påpekas. Genom att använda ord som *"genomkorrumperad"*, *"golfspelande"* och *"sossepamp"* försöker författaren uppnå en motsatt klang och få läsaren att associera politiker med något negativt i syftet att få mottagaren att godta författarens åsikter. Även ord som *"inavlad"*, *"frikyrklig"* och *"borgarkärring"* anses vara värdeassociationer som försöker få läsaren att acceptera politikerna som något odugligt. Över huvud taget så ser vi att språket i denna artikel är

alldeles för påstridigt och ovårdat för att utgöra en bra argumentation utifrån idealet (Anderberg, 1991).

Samma författare använder sig av knepet ”att förutsätta vad som skulle bevisas”. Genom användningen av värdeassociationerna i argumentet ovan försöker författaren fästa en etikett på politikerna. Författaren använder ord som ”*genomkorrumperad*” och ”*inavlad*” i ett försök att få läsaren att dra samma slutsats som författaren själv.

I artikeln förekommer trivialiteter vilket även det hamnar under Wingborgs debattknep. Trivialiteter används av artikelförfattare som vill fylla, exempelvis, ett visst spaltutrymme med ord och fraser som saknar betydelse. Dock bör det påpekas att artikeln ifråga är ett debatterande blogginlägg. Författaren har en läskrets att nå ut till och använder sig därför av ironiska trivialiteter för att underhålla läsarna.

I artikeln från Umeå Universitets studenttidning Vertex (Bilaga 6) kan ytterligare ett exempel på debattknep urskiljas. Författaren använder sig av knepet ”att förutsätta vad som skulle bevisas”. Knepet förekommer i argumentet ”*Det är alltså en bollsport med privilegier inom medier, det vill säga att sporten aldrig smutskastas och att man kan tjäna en sjuhelvetes massa pengar som lika gärna hade kunnat gått till Rädda Barnen*”. Här argumenterar författaren för att de pengar som kan tjänas inom Fotbollen borde gå till Rädda Barnen istället. Detta är ett försök att påtvinga mottagaren att dra en slutsats om att pengarna verkligen borde gå till Rädda Barnen, genom att vädja till mottagarens känslor och använda det värdeladdade uttrycket ”*Rädda Barnen*”. Vi har visserligen tolkat det som att författaren inte avsiktligt använt sig av debattknepet utan att det är en produkt av något författaren skrivit i stunden.

Vad vi kan se i analysen av debattknep, är att det exempel Musse Hasselvall använder är det enda debattknep som används av de vi kategoriserar som elitpersoner. Musse har använt sig av debattknepet på ett medvetet sätt för att främja argumentationen. Däremot kan vi se på de andra exempel vi lyft fram, att debattknepen kanske inte är så medvetna eller planerade. De används förmodligen i de studerade artiklarna eftersom metoden för en effektiv argumentation inte är lika självklar för dessa författare. De skriver utan att använda sig av någon sorts ”mall”. Argumentationen blir här enligt idealet bara osaklig och tenderar till att författaren inte visar respekt mot sin tänkta motståndare. Visserligen hade språket kanske varit annorlunda ifall skribenterna visste att deras inlägg skulle publiceras som en debattartikel i en väletablerad tidning istället för ett blogginlägg. Ett språk som de använder är inte lika acceptabelt i de väletablerade tidningarna (Anderberg, 1991). Men som vi nämnde

innan kan anledningen till användningen av detta ”ironiska” språk också vara till syfte att locka läsare. De artiklar där språket brister som mest är skrivna av de vi kategoriserat som ”tyckare”, de som har minst erfarenhet i sakfrågan.

5. Slutdiskussion

Nu har vi kommit fram till slutet av uppsatsen där vi ska knyta ihop säcken och väva samman vår analys och teoribildning och diskutera vårt resultat för att dra en slutsats. Samtidigt vill vi genom detta kapitel öppna för vidare diskussion.

I det här arbetet har vi lyft fram argumentationen i den mediala MMA-debatten och med olika exempel påvisat argument som sticker ut enligt principerna för en argumentationsanalys. Genom vår metod har vi kunnat peka på olika brister som påträffades i argumenten och utefter vår teoribildning vidare kritiserat dessa. Tittar vi på argumentationens generella bild kan vi konstatera att tillförlitligheten på argumenten som fördes via etablerade tidningar också var de argument av kraft och med styrka. Normavvikelser och svaga och irrelevanta argument tenderade att komma från artikelförfattare som debatterade genom bloggar eller via oetablerade medium.

Utifrån analysen kan vi dra slutsatsen att de argumentationer som varit närmast idealet och mest slagkraftiga, har varit författade av ”elitpersoner” samt varit publicerade i väletablerade tidningar. Av de mindre etablerade medierna som inte når ut till lika stor läsarkrets, såsom bloggar och studenttidningar, har kvaliteten på argumentationerna förhållandevis varit sämre. Individer som i enlighet med Strömbäck anses upplysta har även i analysen framträtt som mest förtroendeingivande. Etablerade medier vill bringa förtroende och använder sig därför uteslutande av experter. Ur ett deliberativt demokratiskt perspektiv kan det vara farligt att tro att endast individer som anses välutbildade är kapabla att föra diskussioner. Strömbäck menar att alla individer ur ett juridiskt perspektiv kan räknas som medborgare och därför bör man skilja på vad människor är och vilken egenskap de uppträder i (Strömbäck. 2001).

Väger vi debatten i den deliberativa demokratins vågskål kan vi konstatera att debatt på sina håll instämmer med den deilbertiva demokratiska teorin. Dels har debatten, med teknikens hjälp, varit tillgänglig för alla att delta. Dels har den studerade debatten representerats av både experter och vanliga medborgare vilket är eftersträvsamt i en deliberativ demokrati. Men samtidigt får den vanliga medborgaren endast komma till tals i forum som inte anses som etablerade vilket inte är idealt för en deliberativ demokrati. Den deliberativa demokratin utgår

inte ifrån att beslutsfattandet endast görs i form av folkomröstningar utan att möjlighet ges för vem som helst att delta i öppna opinioner såsom debattartiklar. Ett samhälle som strävar efter en deliberativ demokrati vill att alla ska få möjligheten att göra sin röst hörd, även vanliga medborgare (Nord. 2001). I sin helhet innehåller debatten inte alla de faktorer som krävs för att anses som en produkt som strävar efter en total deltagardemokrati. Om vi utgår från att MMA-debatten representerar en typisk debatt i en deliberativ demokrati där vanliga medborgare utan någon expertis får komma till tals kan vi konstaterat att det sker på bekostnad av tillförlitliga argument. Eftersom de vanliga medborgare är de som i störst grad bidrar med argument av lägre tillförlitlighet. Debatternas standard hade varit avsevärt lägre i en deliberativ demokrati. Dock är inte MMA-debatten den mest representativa när man ska påvisa en deliberativ demokrati. En politisk debatt som förs på flera olika nivåer hade varit ett lämpligare exempel att undersöka ur ett deliberativ demokratisk perspektiv.

Det hade varit intressant att vidare studera vilken effekt samt vilka konsekvenser debatten kan få på en läsares åsikter i sakfrågorna. En sådan studie kräver andra metoder och ett annat empiriskt underlag än det vi har redovisat i vår uppsats.

6. Litteraturförteckning

- Anderberg, Thomas (2005) *Konsten att argumentera*. Nora: Nya doxa
- Alvesson, Mats & Sköldberg Kaj (1994) *Tolkning och reflektion*. Lund: Studentlitteratur
- Bergström, Göran & Borréus, Kristina (2000) *Textens mening och makt*. Lund: Studentlitteratur
- Björnsson, Gunnar (red.) (1994) *Argumentationsanalys*. Stockholm: Natur och Kultur
- Dryzek, John S. (2002). *Deliberative Democracy and Beyond* [Elektronisk resurs] Liberals, Critics, Contestations. Oxford: Oxford University Press
- Ejvegård, Rolf (2005). *Argumentationsanalys*. Lund: Studentlitteratur
- Nord, Lars (1997). *Spelet om opinionen: möten mellan makthavare, medier och medborgare*. Lund: Studentlitteratur
- Petersson Olof (2007) *Medierna och yttrandefriheten* Stockholm: SNS förlag
- Riksidrottsförbundet (senast uppdaterad 2009). Om Riksidrottsförbundet (Elektronisk) Tillgänglig:< <http://www.rf.se> >/Vi arbetar med/Om Riksidrottsförbundet (2009-12-02)
- SMMAF (senast uppdaterad 2009). Svenska MMA Förbundet Tävlingsregler för professionell Mixed Martial Arts (Elektronisk) Tillgänglig:<<http://www.smmaf.se>>/Regler. (2009-12-27)
- Strömbäck, Jesper (2001). *Gäster hos verkligheten: en studie av journalistik, demokrati och politisk misstro*. Diss. Stockholm : Univ., 2001
- Uppdrag Granskning (2009). Reportage om MMA. Stockholm: SVT 11 november 2009 [TV]
- Uppdrag Granskning (senast uppdaterad 2009). Redaktionen (Elektronisk) Tillgänglig:< <http://www.svt.se> >/Uppdrag Granskning/Redaktionen (2009-12-09)
- Wingborg, Mats (2007). *Argumentationsanalys: en metod att undersöka artiklar och debattinlägg*. 2. uppl. Stockholm: TCO
- Østbye, Helge (2004). *Metodbok för medievetenskap*. 1. uppl. Malmö: Liber ekonomi

7. Bilagor

Bilaga 1

Publicerad: 2009-11-17

Från: <http://www.dn.se/opinion/debatt/ef-maste-ta-stallning-mot-valdet-1.995608>

Författare: Lou Brundin, neuroimmunologi

Olof Flodmark, neuroradiologi

Hans Forssberg, basal och klinisk neurovetenskap

Jan Hillert, neurologi

Martin Ingvar, integrativ medicin

Hugo Lagercrantz, pediatrik

Lars Olson, neurobiologi

Mikael Svensson, neurokirurgi

Bilaga 2

Publicerad: 2009-11-12

Från: <http://www.aftonbladet.se/debatt/debattammen/sport/article6109755.ab>

Författare: Musse Hasselvall, Programledare, Kampsportsprofil

Bilaga 3

Publicerad: 2009-11-20

Från: <http://st.nu/opinion/kronikor/1.1539000>

Författare: Marcus Bohlin, Ledar skribent

Bilaga 4

Publicerad: 2009-11-17

Från: <http://www.smmaf.se/news.asp?NewsID=3499>

Författare: August Walléns, Ordf SMMAF

Bilaga 5

Publicerad: 2009-11-12

Från: <http://blogg.vk.se/gustav-didron-kampsportsbloggen/2009/11/12/mma-debatten-i-ddr-sverige-145163>

Författare: Gustav Didron, MMA-utövare

Bilaga 6

Publicerad: Vertex Nr 9-10 2009

Från: <http://www.vertex.nu/index.php/forum/insant/Fotboll-ar-valdsammare.html>

Författare: Anton Linder, student

Bilaga 7

Publicerad: 2009-11-12

Från: http://svt.se/2.35188/1.1768759/samlad_attack_fran_svt_pa_mixed_martial_arts?lid=puff_1766648&lpos=lasmer

Författare: Jesper Gunnarson, sekreterare, SMMAF

Bilaga 8

Publicerad: 2009-11-17

Från: <http://stenudd.blogspot.com/2009/11/alla-idrotter-har-skador.html>

Författare: Stefan Stenudd, författare, journalist, idéhistoriker och aikidoinstruktör